

Ne, jotka seisovat Israelin rinnalla, seisovat Israelin kanssa oikeudessa

Johdanto

2. maaliskuuta 2025 lähtien Israel on asettanut Gazan täydelliseen saartoon, estäen kaiken humanitaarisen avun, mukaan lukien ruoan, veden ja lääkintätarvikkeet, mikä on johtanut katastrofaalisiin seurauksiin, kuten laajaan nälänhätään, kuolemiin ja terveydenhuoltojärjestelmien romahtamiseen. Raportit kuvaavat lapsia, jotka ovat kuihtuneet luurangoiksi, muistuttaen natsien keskitysleireiltä vapautettuja, ja sairaaloita, jotka eivät pysty hoitamaan potilaita tarvikepulan vuoksi. Nämä teot, jotka Amnesty International on määritellyt kansanmurhaksi ja joita tukee äskettäinen kansanmurha-asiantuntijoiden kysely, rikkovat kansainvälistä humanitaarista oikeutta (IHL), juutalaista lakia (Halakha) ja Kansainvälisen tuomioistuimen (ICJ) vuonna 2024 määrittämiä ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. Etelä-Afrikan Israelia vastaan nostama kansanmurhakanne ICJ:ssä, joka aloitettiin joulukuussa 2023, saa tukea todisteista *actus reus* (fyysinen teko) ja *mens rea* (aikomus) vuoden 1948 kansanmurhasopimuksen mukaisesti. Kansanmurhasopimuksen ja suojeluvastuun (R2P) kehyksen mukaiset oikeudelliset ja moraaliset velvoitteet, joita vahvistaa Yhdysvaltain ulkomaanapulaki, korostavat maailmanlaajuisia velvollisuuksia estää kansanmurha, "rikosten rikos". Tämä essee tarkentaa näitä rikkomuksia, ICJ:n määräyksiä ja todisteita, jotka tukevat Etelä-Afrikan tapauksia, korostaen, että poliittiset johtajat, jotka jatkavat Israelin tukemista vahvoista todisteista huolimatta meneillään olevasta kansanmurhasta, voivat kohdata syytteitä kansanmurhan ja sotarikosten avunannosta ja yllytyksestä kansainvälisen ja kansallisen oikeuden nojalla, alleviivaten tämän kriisin syvää moraalista ja historiallista merkitystä.

Kansainvälisen oikeuden rikkomukset

Kansainvälinen humanitaarinen oikeus, jota säätelevät vuoden 1949 Geneven sopimukset, lisäpöytäkirjat ja tapaoikeudellinen IHL, asettaa selkeät standardit siviilien suojelemiseksi aseellisissa konflikteissa. Israelin toimet Gazassa rikkovat useita keskeisiä periaatteita:

1. Siviilien suojelu ja nälän aiheuttamisen kieltö:

- Neljäs Geneven sopimus (artikla 27) edellyttää siviilien inhimillistä kohtelua ja kieltää toimet, jotka aiheuttavat tarpeetonta kärsimystä. Lisäpöytäkirjan I artikla 54 ja tapaoikeudellinen IHL (ICRC:n sääntö 53) kieltävät nimenomaisesti siviilien nälkiinnyttämisen sodankäynnin menetelmänä. Kansainvälisen rikostuomioistuimen (ICC) Rooman perussääntö luokittelee tahallisen nälkiinnyttämisen sotarikokseksi (artikla 8(2)(b)(xxv)).
- Israelin saarto, joka on estänyt kaiken ruoan, veden ja lääkintätarvikkeiden pääsyn Gazaan maaliskuusta 2025 lähtien, kohdistuu erottelematta Gazan 2,3

miljoonaan siviiliin, aiheuttaen dokumentoituja nälkäkuolemia ja vakavaa aliravitsemusta, kuten Amnesty International raportoi (2025). Tämä muodostaa kansanmurhan, kuten Amnesty International ja kansanmurha-asiantuntijoiden kysely vahvistavat, väittäen, että tahallinen puute täyttää kansanmurhasopimuksen kriteerit (Amnesty International, 2025; Kansanmurha-asiantuntijoiden kysely, 2024).

2. **Velvollisuus helpottaa humanitaarista apua:**

- Lisäpöytäkirjan I artikla 70 ja ICRC:n sääntö 55 edellyttävät, että osapuolet sallivat nopean ja esteettömän humanitaarisen avun siviileille. Israelin täydellinen avun kieltö, mukaan lukien Yhdysvaltain rahoittamat saattueet, rikkoo tätä velvollisuutta, ja UNRWA raportoi, että Gazaan ei ole saapunut apua yli 14 viikkoon (UNRWA:n tilannekatsaus #172, 2024).

3. **Kollektiivinen rangaistus:**

- Neljännen Geneven sopimuksen artikla 33 kieltää kollektiivisen rangaistuksen. Saarto rankaisee koko Gazan väestöä Hamasin toimista, muodostaen sotarikoksen, kuten Human Rights Watch korostaa (2023).

4. **Yhdysvaltain ulkomaanapulaki (kohta 620I):**

- Kohta 620I kieltää sotilaallisen avun maiden, jotka rajoittavat Yhdysvaltain humanitaarista apua. Israelin Yhdysvaltain rahoittaman avun estäminen, kuten vuodettu ulkoministeriön muistio dokumentoi (DAWN, 2025), rikkoo tätä lakia, ja lainsäätäjät, kuten senaattori Bernie Sanders, vaativat sotilaallisen avun keskeyttämistä (Sanders, 2024). Tämä heijastaa moraalista ja oikeudellista velvollisuutta estää kansanmurha, linjassa kansanmurhasopimuksen toimintakehotuksen kanssa tällaisia rikoksia vastaan.

Juutalaisen lain (Halakha) rikkomukset

Juutalainen laki, eli Halakha, joka perustuu Tooraan, Talmudiin ja rabbin tulkintoihin, korostaa eettistä käyttäytymistä, myös sodankäynnissä. Keskeisiä periaatteita ovat:

1. **Pikuach Nefesh:**

- *Pikuach Nefesh* -periaate (elämän pelastaminen), joka on juurtunut Talmudiin (Yoma 85b), asettaa ihmiselämän säilyttämisen etusijalle lähes kaikkien muiden käskyjen edelle. Saarto, joka aiheuttaa nälkää ja kuolemia, on suoraan ristiriidassa tämän periaatteen kanssa vaarantaen siviilien elämän tarpeettomasti.

2. **Sodan lait (*Din Milchama*):**

- Maimonides, *Mishneh Torahissa* (Kuninkaiden ja heidän sotien lait 6:7), määrää, että piirityksen aikana yksi puoli on pidettävä avoimena, jotta siviilit voivat saada välttämättömyyksiä, kieltäen täydelliset saarroet. Israelin täydellinen saarto, joka estää kaikki pääsypisteet, rikkoo tätä sääntöä aiheuttaen laajaa kärsimystä ei-taistelijoiden, mukaan lukien lasten, keskuudessa, kuten OHCHR raportoi (2025).

Juutalaisiin arvoihin identifioituvana valtiona Israelin toimet ovat ristiriidassa Halakhan eettisten määräysten kanssa, erityisesti *Pikuach Nefeshin*, joka vaatii elämän säilyttämisen

priorisointia.

ICJ:n ennaltaehkäisevien toimenpiteiden vastustaminen

ICJ antoi Etelä-Afrikan kansanmurhakanteessa Israelia vastaan vuonna 2024 sitovia väliaikaisia toimenpiteitä kansanmurhan estämiseksi ja humanitaarisen pääsyn varmistamiseksi:

- **26. tammikuuta 2024:** Määräsi Israelin estämään kansanmurhasopimuksen artiklan II mukaisia tekoja, mukaan lukien tappaminen, vakavan vahingon aiheuttaminen ja fyysiseen tuhoon johtavien olosuhteiden luominen, sekä varmistamaan humanitaarisen avun (ICJ:n määräys, 2024).
- **28. maaliskuuta 2024:** Huonontuneiden olosuhteiden, mukaan lukien nälänhädän, vuoksi ICJ toisti tarpeen esteettömälle humanitaariselle avulle koko Gazassa (ICJ:n määräys, 2024).
- **24. toukokuuta 2024:** Määräsi Israelin keskeyttämään sotilaallisen hyökkäyksensä Rafahissa ja varmistamaan olosuhteet, jotka eivät johda palestiinalaisten fyysiseen tuhoon, korostaen esteetöntä pääsyä apuun (ICJ:n määräys, 2024).

Israelin täydellinen saarto maaliskuusta 2025 lähtien, joka estää kaiken avun ja johtaa nälkään, on suoraan ristiriidassa näiden määräysten kanssa. Israelilaisten virkamiesten lausunnot, kuten valtiovarainministeri Bezalel Smotrichin huhtikuun 2025 julistus, että ”yksikään vehnänjyvä ei pääse Gazaan” (Middle East Eye, 2025), osoittavat noudattamatta jättämistä, vahvistaen Etelä-Afrikan tapautta.

Oikeudelliset velvoitteet kansanmurhasopimuksen nojalla

Vuoden 1948 sopimus kansanmurhan estämisestä ja rankaisemisesta asettaa valtioille erityisiä velvoitteita estää ja rangaista kansanmurhaa, joka määritellään teoiksi, jotka on tehty tarkoituksena tuhota, kokonaan tai osittain, kansallinen, etninen, rodullinen tai uskonnollinen ryhmä (artikla II). Keskeisiä velvoitteita ovat:

1. Ehkäisy (artikla I):

- Valtioiden on toteutettava kaikki vallassaan olevat toimenpiteet kansanmurhan estämiseksi, mukaan lukien diplomaattiset, taloudelliset ja sotilaalliset toimet meneillään olevien kansanmurhatekijöiden pysäyttämiseksi. ICJ:n vuoden 2007 päätös asiassa *Bosnia v. Serbia* selvensi, että valtioiden on toimittava, kun niillä on vaikutusvaltaa kansanmurhaa tekeviin toimijoihin, esimerkiksi aseiden tai poliittisen tuen kautta (ICJ, 2007).
- Gazassa valtioiden, jotka tarjoavat Israelille sotilaallista tai taloudellista apua, kuten Yhdysvallat, Iso-Britannia ja Saksa, on varmistettava, että niiden tuki ei edistä kansanmurhaa. Toimimattomuus riski rikkoa tätä velvoitetta.

2. Rangaistus (artikla III):

- Valtioiden on syytettävä tai luovutettava kansanmurhasta, mukaan lukien avunanto, vastuullisia henkilöitä (artikla III). Tämä koskee israelilaisia

virkamiehiä, kuten ICC:n marraskuussa 2024 nälkä sotarikoksena antamat pidätysmääräykset osoittavat (ICC, 2024).

3. Ei osallistuminen (artikla III(e)):

- Valtioiden ei tule olla osallisina kansanmurhassa, mukaan lukien aseiden tai tuen tarjoaminen kansanmurhatekijöille. Maat, jotka toimittavat aseita Israelille, riski avautua, jos ne helpottavat saartoa (Amnesty International, 2025).

4. Toimivalta ja yhteistyö (artiklat V-VI):

- Valtioiden on säädettävä kansallisia lakeja sopimuksen toimeenpanemiseksi ja tehtävä yhteistyötä kansainvälisten tuomioistuinten, kuten ICJ:n ja ICC:n, kanssa. Etelä-Afrikan tapaus, jota tukee yli 30 valtiota, heijastaa tätä yhteistyötä, painostaen ICJ:tä pitämään Israelin vastuullisena (ICJ:n lehdistötiedote, 2025).

Oikeudelliset velvoitteet suojeluvastuun (R2P) nojalla

Vuonna 2005 YK:n yleiskokouksen hyväksymä suojeluvastuu (Maailmanhuippukokouksen tulosasiakirja, kappaleet 138-139) velvoittaa valtiot suojelemaan väestöjä kansanmurhalta, sotarikoksista, etnisiltä puhdistuksilta ja rikoksista ihmisyyttä vastaan. R2P koostuu kolmesta pilarista:

1. Pilari I: Valtion vastuu:

- Jokaisen valtion on suojeltava väestöään kansanmurhalta. Israel, Gazan miehittäjänä, ei täytä tätä velvoitetta asettamalla saarron, joka aiheuttaa nälkää ja kuolemia (OHCHR, 2025).

2. Pilari II: Kansainvälinen tuki:

- Kansainvälisen yhteisön on tuettava valtioita diplomaattisin, humanitaarisin ja muin keinoin. Maat, kuten Jordania ja Egypti, ovat yrittäneet toimittaa apua, mutta Israelin saarto estää nämä ponnistelut (Middle East Eye, 2025).

3. Pilari III: Oikea-aikainen ja päättäväinen reagointi:

- Jos valtio ei suojele väestöään, kansainvälisen yhteisön on toteutettava kollektiivisia toimia, mukaan lukien YK:n turvallisuusneuvoston kautta. Israelin noudattamatta jättäminen ICJ:n määräyksistä laukaisee tämän velvollisuuden, vaikkakin Yhdysvaltojen vetot ovat estäneet toimintaa (YK:n turvallisuusneuvosto, 2024).

Todisteet kansanmurhasta: *Actus Reus* ja *Mens Rea*

Etelä-Afrikan kansanmurhakanne väittää, että Israelin toimet Gazassa, mukaan lukien vuoden 2025 saarto, muodostavat kansanmurhan, kuten Amnesty International ja kansanmurha-asiantuntijat vahvistavat:

1. *Actus Reus* (Fyysiset teot):

- Kansanmurhasopimus (artikla II) määrittelee kansanmurhan tekoiksi, jotka sisältävät tappamisen, vakavan ruumiillisen tai henkisen vahingon aiheuttamisen, ja elinolosuhteiden luomisen, jotka on laskettu johtamaan fyysiseen tuhoamiseen. Israelin saarto täyttää nimet kriteerit:

- **Tappaminen ja vakava haitta:** Nälkäkuolemat, luurangoksi kuihtuneet lapset ja sairaaloiden romahdus muodostavat tappamisen ja vakavan haitan (Amnesty International, 2025).
- **Elinolot:** Saarto luo olosuhteet fyysiselle tuholle, kun yli puolet Gazan väestöstä kärsii ”katastrofaalisesta” nälästä (OHCHR, 2025).

2. Mens Rea (Aikomus):

- Sopimus vaatii aikomuksen tuhota, kokonaan tai osittain, ryhmä (palestiinalaiset Gazassa). Virkamiesten lausunnot, kuten Yoav Gallant (2023), Bezalel Smotrich (2025) ja Moshe Saada (2025), osoittavat aikomusta nälkiyttää Gazalaisia, kuten Amnesty International ja The Washington Post raportoivat (2025).

Poliittisten johtajien oikeudellinen vastuu Israelin tukemisesta

Poliittiset johtajat, jotka jatkavat Israelin tukemista huolimatta vahvoista todisteista meneillään olevasta kansanmurhasta, riskivät syytteitä kansanmurhan ja sotarikosten avunannosta ja yllytyksestä kansainvälisen ja kansallisen oikeuden nojalla, sillä heidän tekonsa voivat edistää tai mahdollistaa Israelin rikkomukset:

1. Kansainvälinen oikeus:

- **Kansanmurhasopimus (artikla III(e)):** Kansanmurhaan osallistuminen sisältää aineellisen tuen, kuten aseiden, rahoituksen tai diplomaattisen suojan, tarjoamisen, joka mahdollistaa kansanmurhateot. Johtajat maissa, kuten Yhdysvallat, Iso-Britannia ja Saksa, jotka toimittavat Israelille aseita ja sotilaallista apua, voivat olla vastuussa, jos heidän tukensa mahdollistaa saarron. Esimerkiksi Yhdysvallat tarjoaa yli 3 miljardia dollaria vuodessa sotilaallista apua, huolimatta kansanmurhastodisteista (CRS Reports, 2025; Amnesty International, 2025).
- **Rooman perussääntö (artikla 25(3)(c)):** ICC voi syyttää henkilöitä, jotka auttavat, sotkevat tai avustavat sotarikoksissa, mukaan lukien nälkiinnyttäminen. Aseiden toimittaminen tai YK:n päätöslauselmien estäminen voisi muodostaa tällaisen avun. Ihmisoikeusjärjestöt ovat kehottaneet tutkimaan Yhdysvaltojen, Ison-Britannian ja Saksan virkamiehiä heidän roolistaan Israelin aseistamisessa, viitaten osallisuuteen nälkään ja kansanmurhaan (The Guardian, 2025).
- **Tapaoikeudellinen IHL:** Valtioiden ja yksilöiden ei tule osallistua IHL:n rikkomuksiin. Johtajat, jotka tarjoavat ehdotonta tukea, riskivät vastuun sotarikosten, kuten kollektiivisen rangaistuksen ja nälkiinnän, edistämisestä. ICJ:n vuoden 2007 päätös asiassa *Bosnia v. Serbia* vahvisti, että valtioiden, joilla on vaikutusvaltaa tekijöihin, on toimittava kansanmurhan estämiseksi tai vastattava (ICJ, 2007).
- **Yleismaailmallinen toimivalta:** Jotkut valtiot sallivat kansainvälisten rikosten syyttämisen tapahtumapaikasta riippumatta. Johtajat voivat kohdata oikeudellisia toimia maissa, kuten Espanjassa tai Belgiassa, joissa

yleismaailmaltaista toimivaltaa on sovellettu kansanmurhatapauksiin (Al Jazeera, 2025).

2. Kansallinen oikeus:

o Yhdysvaltain oikeus:

- Ulkomaanapulain kohta 620I kieltää sotilaallisen avun antamisen maille, jotka rajoittavat Yhdysvaltain humanitaarista apua. Johtajat, jotka jättävät huomiotta Israelin rikkomukset, kuten DAWN dokumentoi (2025), voivat kohdata kansallisia oikeudellisia haasteita tämän lain rikkomisesta, erityisesti senaattori Bernie Sandersin kaltaisten lainsäätäjien vaatimusten valossa avun keskeyttämisestä (Sanders, 2024).
- Kansanmurhasopimuksen täytäntöönpanolaki (18 U.S.C. § 1091) sallii Yhdysvaltain kansalaisten syyttämisen kansanmurhaan osallistumisesta. Virkamiehet, jotka valtuuttavat Israelin avun, voivat olla kohteina, erityisesti jos syvyyksissä todetaan, että tuki helpottaa kansanmurhatekoja (DAWN, 2025).
- Kansalaisjärjestöt ovat nostaneet kanteita Yhdysvaltain virkamiehiä vastaan, syyttäen kansallisen ja kansainvälisen oikeuden rikkomisesta jatkamalla Israelin asekauppaa, tapaukset odottavat käsittelyä liittovaltion tuomioistuimissa (Reuters, 2025).

o Ison-Britannian oikeus:

- Vuoden 2001 kansainvälinen rikostuomioistuinlaki sallii brittien syyttämisen sotarikosten tai kansanmurhan avunannosta. Aseiden vienti Israeliin, huolimatta kansanmurhatodisteista, on aiheuttanut oikeudellisia haasteita brittivirkamiehille, aktivistien opettaessa, UNHCR:n raportteja (Al Jazeera, 2025).

o Saksan oikeus:

- Saksan kansainvälisten rikosten laki (VStGB) kriminalisoi kansanmurhaan osallistumisen. Jatkuva aseiden vienti Israeliin, huolimatta ICJ:n määräyksistä, on johtanut kanteisiin saksalaisia virkamiehiä vastaan.

o Muut oikeusjärjestelmät: Maat, kuten Kanada, Ranska ja Alankomaat, joissa on kansallisia lakeja, jotka kriminalisoivat, kohtaavat kasvavaa painetta tutkia Israelia tukevia johtajia.

Kansanmurha “rokseen” riippumatta

Kansanmurha on kansainvälisen oikeuden mukaan “rikos rikosten joukossa”, ihmiskunnan historian häpeällinen tahra, koska sen tarkoitus on hävittää kokonaisia ryhmiä. Raphael Lemkin loi termin vuonna 1944, ja se kodifioitiin vuoden 1948 kansanmurhasopimukseen, tavoitteena estää Holokaustin kaltaiset teot.

Etelä-Afrikan ICJ-tapaus vahvistuu

Etelä-Afrikan tapaus, jota tukee yli 30 valtiota, vahvistuu Israelin noudattamatta jättämisestä ICJ:n määräyksiä, kansainvälisestä tuesta, humanitaarisista todisteista ja ICC:n toimista.

Johtopäätös

Israelin täydellinen saarto Gazassa maaliskuusta 2025 lähtien muodostaa kansanmurhan, rikkoen kansainvälistä humanitaarista oikeutta, juutalaista lakia ja ICJ:n toimenpiteitä. Kansanmurhasopimus ja R2P asettavat valtioille tiukat velvoitteet estää ja rangaista kansanmurhaa. Poliittiset johtajat, jotka jatkavat Israelin tukemista, voivat kohdata syytteitä kansanmurhan ja sotarikusten avunannosta ja yllytyksestä.

Keskeiset lähteet

- UNRWA:n tilannekatsaus #172
- Amnesty International: Israelin saarto
- OHCHR: Käynnissä oleva kansanmurha
- ICJ:n määräykset 2024
- Smotrichin lausunto
- DAWN: Kohta 620I
- Sanders: Ulkomaanapulaki
- ICC:n pidätysmääräykset
- Bosnia v. Serbia
- Maailmanhuippukokouksen tulos 2005
- Human Rights Watch: IHL Gazassa